

($p < 0,001$), погіршенням емоційного стану хворих в 1,4 рази ($p < 0,001$) та зниженням в 1,3 рази соціальної активності ($p < 0,05$).

2. Серед модифікованих факторів ризику найбільш впливовими, що сприяли обмеженню якості життя хворих на коксартроз, були надлишкова маса тіла та ожиріння, серед немодифікованих – тривалість захворювання, кількість загострень на рік та вік пацієнтів.

3. Обмеження якості життя за шкалою фізичного здоров'я хворих було обумовлено зростанням ІМТ, тривалості захворювання та кількістю загострень на рік. Фізична нездатність пацієнтів виконувати професійну роботу асоціювалося з підвищенням WOMAC-B, WOMAC-C, зниженими руховими об'ємами суглоба, кульгавістю.

3. Погіршення емоційного стану хворих було більш характерним для жінок, зокрема в період гормональних зрушень.

4. Зниження загального стану здоров'я було обумовлено зростанням ІМТ, кількістю загострень на рік, зниженням функціональної здатності кульшового суглоба.

Подальші дослідження будуть пов'язані з впливом розробленої програми фізичної реабілітації на якість життя хворих на коксартроз.

Література

1. Афанасьев С.М., Толстикова Т.М. Методика вивчення якості життя в практиці фізичного реабілітолога / методичні рекомендації. – Дніпро. – 2017. – 50 с.
2. Коваленко В. М. Ревматичні захворювання в Україні: стан проблеми та шляхи вирішення / В. М. Коваленко // Український ревматологічний журнал. – 2012. – № 3 (49). – С. 84-86.
3. Меньщикова И. А. Оценка болевого синдрома и степени выраженности коксартроза по различным шкалам и тестам / И. А. Меньщикова, С. В. Колесников, О. С. Новикова // Гений ортопедии № 1, 2012 г. С. 30-33.
4. Gandek B. Measurement properties of the Western Ontario and McMaster Universities Osteoarthritis Index: a systematic review. / B. Gandek // Arthritis Care Res (Hoboken). – 2015. – Vol. 67(2) – P. 216-229.
5. Musumeci G. Osteoarthritis in the XXIst century: risk factors and behaviours that influence disease onset and progression / G. Musumeci, F. C. Aiello, M. A. Szychlinska, M. Di Rosa, P. Castrogiovanni, A. Mobasher // Int. J. Mol. Sci. 2015. – Vol. 16(3). – P. 6093-6112.
6. Ware J. E. Measuring patients' views: the optimum outcome measure. SF 36: a valid, reliable assessment of health from the patient's point of view / J. E. Ware // BMJ. – 1993. – № 306. – P. 1429-1430.

УДК 387.147:[615.825:796]

Базильчук О. В.,

Хмельницький національний університет

Путров С. Ю.

Національний педагогічний університет імені М. П. Драгоманова

ІННОВАЦІЇ В ПРОФЕСІЙНІЙ ДІЯЛЬНОСТІ ВИКЛАДАЧІВ ВИЩИХ НАВЧАЛЬНИХ ЗАКЛАДІВ У ПРОЦЕСІ ПІДГОТОВКИ МАЙБУТНІХ ФАХІВЦІВ З ФІЗИЧНОЇ ТЕРАПІЇ

Анотація. У статті акцентується увага на тому, що на сучасному етапі розвитку системи підготовки фахівців і підвищенні її якості, ключовою ланкою є процес формування життєвих і професійних ціннісних орієнтацій майбутніх фахівців з фізичної терапії, які обумовлюють появу інноваційних форм організації навчального процесу у вищих навчальних закладах. Авторами проаналізовано результати анкетування викладачів вищих навчальних закладів, яке було проведено з метою характеристики інновацій в професійній діяльності викладачів вищих навчальних закладів у процесі підготовки майбутніх фахівців з фізичної терапії професійна діяльність яких, буде спрямована на відновлення здоров'я спортсменів.

Ключові слова: інновація, професійна діяльність, майбутні фахівці з фізичної терапії

Аннотация. Базильчук О. В., Путров С. Ю. Инновации в профессиональной деятельности преподавателей высших учебных заведений в процессе подготовки будущих специалистов по физической терапии. В статье акцентируется внимание на том, что на современном этапе развития системы подготовки специалистов и повышении ее качества, ключевым звеном является процесс формирования жизненных и профессиональных ценностных ориентаций будущих специалистов по физической терапии, которые обуславливают появление инновационных форм организации учебного процесса в высших учебных заведениях. Авторами проанализированы результаты анкетирования преподавателей высших учебных заведений, которое было проведено с целью характеристики инноваций в профессиональной деятельности преподавателей высших учебных заведений в процессе подготовки будущих специалистов по физической терапии, профессиональная деятельность которых будет направлена на восстановление здоровья спортсменов.

Ключевые слова: инновация, профессиональная деятельность, будущие специалисты по физической терапии.

Annotation. Bazył'chuk O. V., Putrov S. Yu. Innovations in Professional Activity of Teachers in Higher Educational Institutions in the Process of Future Specialists in Physical Therapy Training. The authors have emphasized the fact that on the current stage of specialists training system development and improvement of its quality, the key link is the process of formation of life and professional value orientations of future specialists in physical therapy, which determines introduction of innovational forms of educational process organization in higher educational institutions.

The success of higher education system functioning is determined by the pedagogical staff that prepares future specialists for efficient professional activity under the conditions of implementation of innovational methods of educational process methods of organization and management, diversification and expansion of curricula variability and change of their tasks and content; educational results assessment.

The following research methods have been used: the analysis of scientific and pedagogical references on the topic of research; questionnaire for teachers in higher educational institutions.

The authors have analyzed the results of questionnaires of teachers in higher educational institutions that were administered with purpose to characterize innovations in professional activity of teachers in higher educational institutions in the process of training of future specialists in physical therapy, whose professional activity will be aimed at athlete's health rehabilitation.

Innovations in professional activity of teachers in higher educational institutions in the process of training of future specialists in physical rehabilitation are related to the development of teachers' creative potential, their capability to plan and realize pedagogical innovations on the basis of retrospective analysis or personal pedagogical experience that are aimed at improvement of quality of higher physical education of specialists of new rehabilitation services sphere generation.

Key words: *innovation, professional activity, future specialists in physical therapy.*

Постановка проблеми. Проблема якості професійної підготовки фахівців завжди зберігала свою актуальність, що є критерієм відповідності потребам суспільства. У розвитку сучасної системи підготовки фахівців і підвищенні її якості, ключовою ланкою є процес формування життєвих і професійних ціннісних орієнтацій, які обумовлюють появу інноваційних форм організації навчального процесу у вищих навчальних закладах. Така ситуація вимагає переосмислення ключових методологічних підходів до проектування і реалізації освітнього процесу в професійній вищій школі. У професійній підготовці майбутніх фахівців вагомості набуває орієнтація на компетентну особу, що дозволяє істотно полегшити адаптацію випускників в професійному середовищі, підвищити їх конкурентоспроможність.

Успішність функціонування системи вищої освіти визначається її педагогічними кадрами, які забезпечують підготовку майбутніх фахівців до ефективної професійної діяльності в умовах впровадження інноваційних методів організації та управління навчальним процесом; диверсифікації та розширення варіативності освітніх програм освіти, зміни їх задач і змісту; оцінки результатів навчання. Рівень професійної підготовки майбутніх фахівців з фізичної терапії до роботи з відновлення здоров'я спортсменів значною мірою забезпечується рівнем здатності викладачів вищих навчальних закладів ефективно здійснювати цей процес. Тому вивчення стану готовності викладачів вищих навчальних закладів до формування у майбутніх фахівців з фізичної терапії професійна діяльність яких буде спрямована на роботу з відновлення здоров'я професійних компетенцій вбачаємо актуальним

Аналіз останніх досліджень і публікацій з проблеми: Питання, пов'язані з професійною підготовкою майбутніх фахівців з фізичної реабілітації у вищих навчальних закладах розглядають вітчизняні (Н. О. Белікова [2], Ю. О. Лянной [4], Л. П. Сущенко [6] та ін.) та зарубіжні (J. Gotlib [7], С. Justice [8] та ін.) науковці. Професійна підготовка майбутніх фахівців з фізичної терапії, ерготерапії є новим напрямом у вищій освіті.

Мета та завдання статті. Мета дослідження полягає у характеристиці інновацій в професійній діяльності викладачів вищих навчальних закладів у процесі підготовки майбутніх фахівців з фізичної терапії.

Завдання статті: опитати та проаналізувати результати анкетування стосовно викладачів вищих навчальних закладів, які беруть безпосередню участь у підготовці майбутніх фахівців з фізичної терапії, професійна діяльність яких буде спрямована на роботу з відновлення здоров'я спортсменів.

Методи дослідження: 1. Аналіз науково-педагогічної та довідкової літератури за темою дослідження. 2. Анкетування викладачів вищих навчальних закладів.

Виклад основного матеріалу дослідження. У сучасній системі національної освіти поступово створюються умови для особистісного розвитку майбутніх фахівців, їх індивідуальності і творчих здібностей, набуття досвіду практичної діяльності для самовизначення і самореалізації. Однією з важливих умов для формування набору професійних компетенцій майбутніх фахівців є готовність викладача до цієї діяльності.

Як зазначають С. П. Орешкова, Є. Б. Єрціна «для того щоб викладачі змогли організувати навчально-виховну діяльність з формування компетенцій необхідно підготувати їх до цієї діяльності [5, с.48]. Забезпечення готовності викладачів до організації спільної діяльності з формування компетенцій, досягається за рахунок теоретичного (інформаційного) і практичного (операційно-діяльсного) блоків, що забезпечують засвоєння студентами теоретичних знань (про сутність і значимість визначеної компетенції); і практичних навичок з метою формування необхідної компетенції на основі використання можливостей різних активних форм навчальних занять» [5, с.48].

В. А. Адольф вважає, що «універсальним» умінням педагога, яке забезпечує успіх його професійної діяльності, є вміння вирішувати професійні завдання. Воно включає в себе чотири групи діяльнісних умінь:

1) цілеформуючі (уміння переводити педагогічні цілі на мову професійних навчально-пізнавальних завдань, уміння будувати ієрархічну систему стратегічних, тактичних оперативних завдань); 2) змістовні (уміння проектувати, моделювати, конструювати педагогічний процес і його компоненти); 3) реалізуючі (організаційні, комунікативні); 4) дослідні (уміння досліджувати, рефлексія результатів діяльності, оцінювання педагогічного процесу і його коригування). Перераховані уміння дозволяють визначати рівень готовності викладача до професійної діяльності [1, с. 46].

Роль університетів в інноваційному процесі, на думку А. О. Карпова, «полягає не тільки в постачанні на технологічні ринки науково-дослідної продукції, але і виховання фахівців інноваційного типу, які володіють компетенціями, що забезпечують перехід від досліджень до розробок з подальшою їх комерціалізацією» [3, с. 38]. На думку вченого, «університет

може стати глобальною комунікаційною ланкою в інноваційному процесі, партнерські відносини з якими здатні не тільки забезпечити виробничі структури новими ідеями, технологіями і пристроями, але і запропонувати їм перспективну творчу особистість разом з вже створеною майбутньою інтелектуальною продукцією» [3, с. 38].

Для з'ясування окремих аспектів готовності викладачів вищих навчальних закладів до професійної підготовки майбутніх фахівців з фізичної терапії до роботи з відновлення здоров'я спортсменів було проведено анкетування викладачів вищих навчальних закладів, в яких здійснюється підготовка таких фахівців. В анкетуванні взяли участь 192 викладачі, зокрема 18 викладачів Бердянського державного педагогічного університету, 9 викладачів Вінницького державного педагогічного університету, 18 викладачів Дніпропетровського державного інституту фізичної культури і спорту, 13 викладачів Дрогобицького державного педагогічного університету, 19 викладачів Кам'янець-Подільського національного університету імені Івана Огієнка, 14 викладачів Міжнародного економіко-гуманітарного університету імені академіка Степана Дем'янчука, 11 викладачів Національного педагогічного університету імені М. П. Драгоманова, 12 викладачів Прикарпатського національного університету ім. Василя Стефаника, 15 викладачів Тернопільського національного педагогічного університету ім. Володимира Гнатюка, 19 викладачів Харківської державної академії фізичної культури, 9 викладачів Херсонського державного університету, 8 викладачів Хмельницького інституту соціальних технологій університету «Україна», 12 викладачів Хмельницького національного університету, 15 викладачів Черкаського національного університету імені Богдана Хмельницького.

Опитування стосовно того, які фактори заважають викладачам повною мірою здійснювати процес формування готовності майбутніх фахівців з фізичної терапії до роботи з відновлення здоров'я спортсменів, показало, що 38,7% респондентів вказують на недостатнє матеріально-технічне оснащення навчально-виховного процесу, 25,3% опитаних викладачів вважають, що навчально-виховний процес у їх вищих навчальних закладах нерационально організований, 17,7% респондентів вказують на значення більш глибокого вивчення і запровадження закордонного досвіду у вітчизняний навчально-виховний процес, 8,7% респондентів вказують на проблему відсутності необхідної навчально-методичної та інформаційної бази, 5,7% опитаних викладачів акцентують увагу на підвищенні власного рівня кваліфікації з метою здійснення ефективного процесу формування готовності майбутніх фахівців з фізичної терапії до роботи з відновлення здоров'я спортсменів. На нашу думку, це очевидно пов'язано з відсутністю належного досвіду у викладацькій діяльності частини опитаних респондентів.

Аналіз відповідей респондентів про те, чи ефективним є на сьогодні застосування самостійної форми роботи студентів у вивченні фахових дисциплін для їх професійної підготовки свідчить, що лише 42,1% опитаних викладачів Кам'янець-Подільського національного університету імені Івана Огієнка вважають цей підхід ефективним. Значна кількість респондентів Прикарпатського національного університету імені Василя Стефаника та Черкаського національного університету імені Богдана Хмельницького (відповідно 66,7% і 46,7%) вважають цей підхід не ефективним.

Результати опитування вказують на те, що у сучасних умовах організації та проведення навчально-виховного процесу професійної підготовки майбутніх фахівців з фізичної терапії до роботи з відновлення здоров'я спортсменів, застосування самостійної форми роботи студентів у вивченні фахових дисциплін для їх професійної підготовки є частково ефективною, про що свідчать відповіді викладачів більшості ВНЗ (рис.1.)

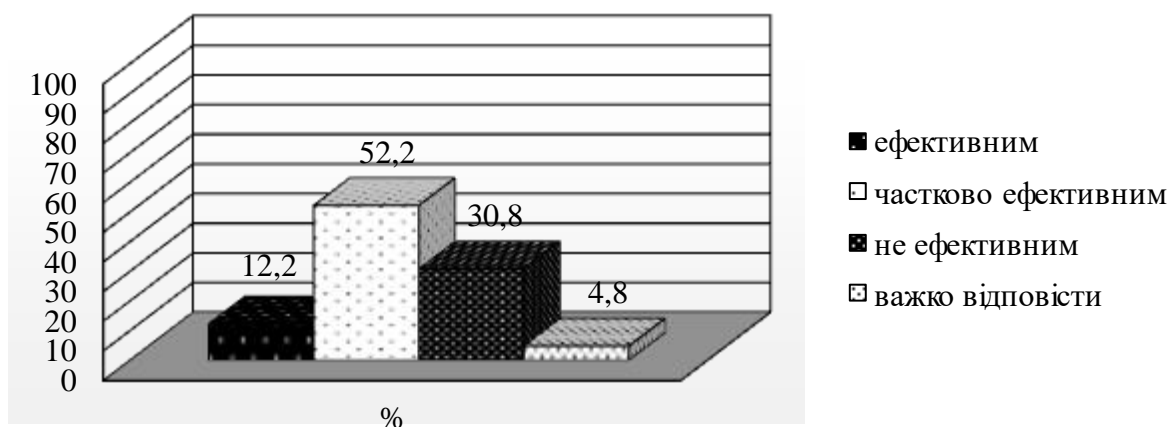

Рис.1. Розподіл відповідей викладачів щодо ефективності застосування самостійної форми роботи студентів у вивченні фахових дисциплін для їх професійної підготовки (%)

Аналіз результатів опитування викладачів про застосування в організації навчально-виховного процесу дистанційної форми навчання у професійній підготовці майбутніх фахівців з фізичної терапії до роботи з відновлення здоров'я спортсменів свідчить про те, що близько третини 29,2% викладачів ВНЗ, які взяли участь у дослідженні, вбачають недоцільним застосування цієї форми навчання. На думку більшості опитаних фахівців (53,4% викладачів), найбільш раціональним є поєднання традиційної стаціонарної форми організації та проведення навчально-виховного процесу з поєднанням деяких елементів дистанційної форми (рис.2.). Незначна кількість викладачів 12,2% вважають, що необхідно в організації навчально-виховного процесу професійної підготовки майбутніх фахівців з фізичної терапії до роботи з відновлення здоров'я спортсменів

постійно застосовувати дистанційну форму навчання. І лише 5,2% опитаних викладачів не змогли надати однозначної відповіді на це запитання.

Найбільшу прихильність до постійного застосування цієї форми навчання виявили у викладачів Національного педагогічного університету імені М. П. Драгоманова – 45,5% викладачів та Тернопільського національного педагогічного університету імені Володимира Гнатюка – 33,3% опитаних викладачів.

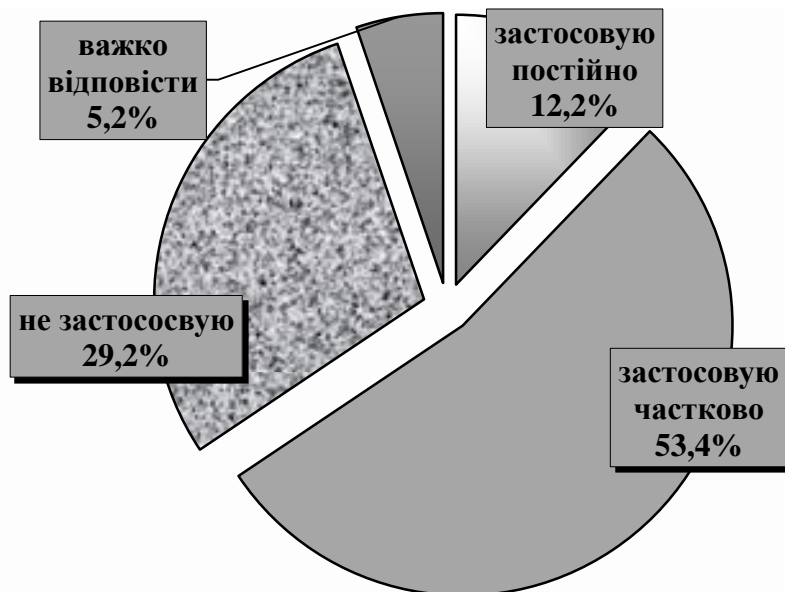

Рис. 2. Розподіл відповідей опитаних викладачів, щодо застосування ними в організації навчально-виховного процесу дистанційної форми навчання у професійній підготовці майбутніх фахівців з фізичної терапії до роботи з відновлення здоров'я спортсменів (%)

Це, на нашу думку з одного боку, вказує на те, що викладачам більшості вітчизняних ВНЗ, які взяли участь в опитуванні, притаманна традиційна очна форма організації та проведення навчально-виховного процесу професійної підготовки майбутніх фахівців з фізичної терапії до роботи з відновлення здоров'я спортсменів. З іншого боку, вказує можливо на низьку здатність студентів до самонавчання.

Аналіз відповідей опитаних викладачів свідчить, що 41,3% з них активно спрямовують свої зусилля на оволодіння студентами досвіду у складанні й реалізації програм з відновлення здоров'я спортсменів після травм і захворювань; третина з них – 33,2% викладачів частково спрямовують на це свої зусилля; 18,7% викладачів не беруть участі у сприянні оволодінню студентами навичок у складанні й реалізації програм з відновлення здоров'я спортсменів після травм і захворювань; важко відповісти – 6,8% викладачам.

Аналіз результатів відповідей викладачів про те, чи зміст чинної освітньої професійної програми забезпечує формування готовності майбутніх фахівців з фізичної терапії, професійна діяльність яких буде спрямована на відновлення здоров'я спортсменів вказує на те, що лише 16,9% опитаних вважають що її зміст повністю забезпечує формування готовності майбутніх фахівців з фізичної терапії, професійна діяльність яких буде спрямована на відновлення здоров'я спортсменів; 15,1% респондентів стверджують про те, що теперішній її зміст не дозволяє забезпечувати формування готовності майбутніх фахівців з фізичної терапії, професійна діяльність яких буде спрямована на відновлення здоров'я спортсменів; 61,5% опитаних викладачів вважають що зміст чинної освітньої професійної програми частково забезпечує формування готовності майбутніх фахівців з фізичної терапії до роботи з відновлення здоров'я спортсменів.

Це, на нашу думку, вказує на необхідність в оптимізації освітньої програми підготовки майбутніх фахівців з фізичної терапії до роботи з відновлення здоров'я спортсменів з урахуванням сучасних вимог ринку праці.

Висновки та перспективи подальших досліджень. Інновації в професійній діяльності викладачів вищих навчальних закладів у процесі підготовки майбутніх фахівців з фізичної терапії пов'язані з розвитком творчого потенціалу педагогів, їх здатності до планування та реалізації педагогічних нововведень на основі ретроспективного аналізу власного педагогічного досвіду, які спрямовані на підвищення якості вищої фізкультурної освіти фахівців нової генерації сфери реабілітаційних послуг.

Перспективи подальших досліджень вбачаємо у виявленні педагогічних умов професійної підготовки майбутніх фахівців з фізичної терапії, діяльність яких буде спрямована на роботу з відновлення здоров'я спортсменів.

Література

1. Адольф В.А. Инновационная деятельность педагога в процессе его профессионального становления: монография / В.А. Адольф, И.Ф. Ильина. – Красноярск: Поликом, 2007. – 192 с.
2. Белікова Н. О. Підготовка майбутніх фахівців з фізичної реабілітації до здоров'язбережувальної діяльності: теорія та методика: монографія / Наталія Олександрівна Белікова. – К.: ТОВ «Козарі», 2012. – 584 с.
3. Карпов А. О. Открытые инновации высшее образование / А. О Карпов // Высшее образование в России. – 2013. – №3. – С. 37-44.

4. Лянной Ю. О. Професійна підготовка магістрів з фізичної реабілітації у вищих навчальних закладах України / Ю. О. Лянной // Science and Education a New Dimension pedagogy and psychology.–2015.–Budapest, 111(29)– Issue 57. – С.39–42.
5. Орешкова С. П. О готовности преподавателя технического вуза к формированию профессиональных компетенций бакалавров / С. П. Орешкова, Е. Б. Ерцкина // Фундаментальные исследования. 2011. №12-1. URL: <http://cyberleninka.ru/article/n/o-gotovnosti-prepodavatela-tehnicheskogo-vuza-k-formirovaniyu-professionalnyh-kompetentsiy-bakalavrov> (дата обращения: 02.03.2017).
6. Сущенко Л. П. Розвиток Здібностей майбутніх фахівців з фізичної реабілітації в процесі фахової підготовки / Л. П. Сущенко // Фізичне виховання, спорт і культура здоров'я у сучасному суспільстві : зб. наук. пр. Східноєвроп. Нац. ун-ту ім. Лесі Українки / уклад. А.В. Цьось, С.П. Козіброцький. – Луцьк : Східноєвроп. Нац. ун-ту ім. Лесі Українки, 2015. – № 3(31). – С. 52-55.
7. Gotlib J., Białoszewski D., Cabak A., Barczyk K., Bauer A., Joanna Grzegorzczuk. Wosprzyjatyje fizjoterapia fachu studentyw pierwszy roku polskich uniwersytetyw ginych ohwiatowych orientacji. – 2009. –Volume 9, Number 3 // <http://www.fizjoterapiapolska.pl/abstracted.php>
8. Justice C., Rice J., Warry, W., & Laurie, I. Taking inquiry makes a difference – a comparative analysis of student learning. Journal of Excellence in College Teaching, 2007. 18(1), pp. 57-77.

УДК796.011.3:37.015.312

Балушка Л., Флуд О., Мороз Т., Гнуп І.
Львівський державний університет внутрішніх справ, м.Львів

СПОРТИВНА ПІДГОТОВКА, ЯК ЕЛЕМЕНТ ПРОЦЕСУ ФІЗИЧНОГО ВИХОВАННЯ УЧНІВ ЛІЦЕЇВ З ПОГЛИБЛЕНОЮ ВІЙСЬКОВО-ФІЗИЧНОЮ ПІДГОТОВКОЮ

Анотація. В статті аналізуються різноманітні підходи до вдосконалення процесу фізичної підготовки учнів, які навчаються в школах, ліцеях. Але на даному етапі існує проблема залучення засобів різноманітних видів спорту у навчальний процес. В літературі відсутні чіткі рекомендації щодо корекції навчальних програм по фізичній культурі школярів, в яких значне місце має бути відведено засобам та методам спортивної підготовки.

Ключові слова: спортивна підготовка, учні, фізичне вдосконалення.

Анотация. Людмила Балушка, Александр Флуд, Тарас Мороз, Игорь Гнуп Спортивная подготовка как элемент процесса физического воспитания учащихся лицея с углубленной военно-физической подготовкой. В статье анализируются различные подходы к совершенствованию процесса физической подготовки учащихся, обучающихся в школах, лицеях. Но на данном этапе существует проблема привлечения средств различных видов спорта в учебный процесс. В литературе отсутствуют четкие рекомендации по коррекции учебных программ по физической культуре школьников, в которых значительное место должно быть отведено средствам и методам спортивной подготовки.

Ключевые слова: спортивная подготовка, учащиеся, физическое совершенствование.

Annotation. Lyudmyla Balushka, Oleksandr Phlud, Taras Moroz, Ihor Gnyp. Sports training, as part of the process of physical education of students of lyceums with intensive military and physical training

The article analyzes various approaches to improve the process of physical training of students enrolled in schools, lyceums.

Physical training in schools with intensive military and physical training - is focused controlled process of physical perfection soldiers who carried out taking into account features of their military and professional activity (TY Krutsevych, 2003). Under the system of physical training of troops is considered to be arranged in accordance with a set of interrelated activities of military components that make up the conceptual framework, the process of improving the physical and military control of the process.

Analysis of the literature shows that there are different approaches to improving the process of physical training of students enrolled in schools, lyceums. But at this stage there is a problem of involvement of various sports in the educational process. In literature there are no clear recommendations for correcting curriculum for physical education students, in which a significant place must be given the means and methods of sports training.

Sports activities, unlike other types of human activity has an extremely wide possibilities for modeling of conditions and situations that can ideally be used for moral and volitional training. During physical training to overcome pain and fatigue, maintain self-control, regulate emotional state, to maintain performance in harsh environments and so on. Also during physical training the most radical means of education volitional qualities are load levels are regulated nature of the exercise. And this should be done regularly, not occasionally, gradually increasing the workload and complexity of tasks. It definitely made exercise should be considered not only a means of ensuring physical fitness, but also by the development of volitional qualities.

Keywords: athletic training, students, physical improvement.

Актуальність. Фізичне виховання та фізична підготовка ліцеїстів реалізуються за навчальними програмами загальноосвітньої школи з використанням традиційних методичних підходів і педагогічних умов, що характеризуються низькою ефективністю щодо оптимізації фізичного стану (В.В.Зайцева, 1996; Т.Ю. Круцевич, 2000; В.А.Вишневіський, 2002; І.Д. Глазирін, 2003) та особистісних характеристик старшокласників (В.В.Серебрянников, 1998; А.М. Нагорна, В.В. Беспалько, 2004; Г.О. Слабкий, 2004).